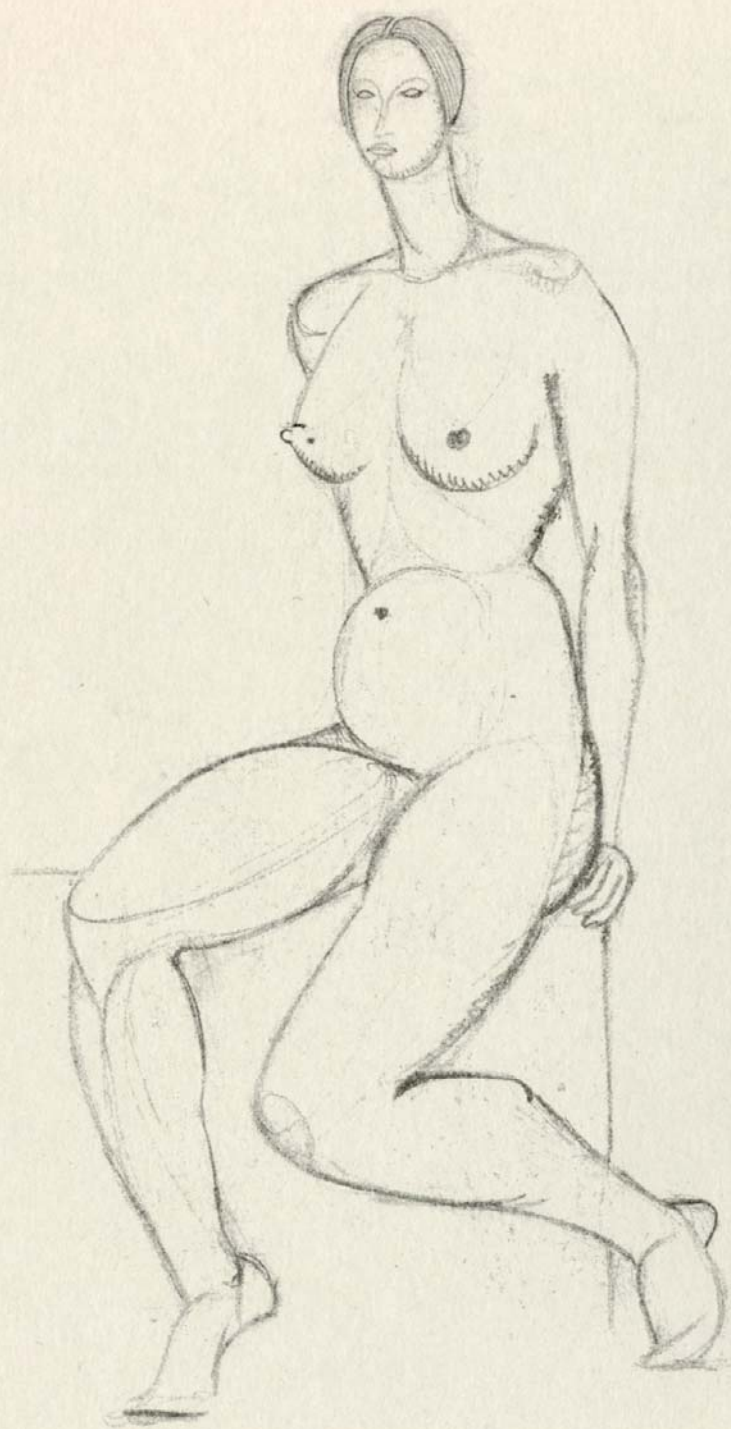

JOHANNES C. BJERG

De tidlige år 1909–1921

JOHANNES C. BJERG

De tidlige år 1909–1921

KUNSTMUSEET KØGE SKITSESAMLING 15.9–28.10.1990
VEJEN KUNSTMUSEUM 3.11–2.12.1990

Statuen Abessinieren, 1915. Bronze, 185 cm. Optagelsen er muligvis fra kunstnerens have i Skodsborg, hvor han ofte havde sine figurer prøveopstillet.

Forord

I dagbladet Hovedstaden d. 5. januar 1919 kan læses følgende anmeldelse af en udstilling med Johannes C. Bjerg og Harald Giersing på Den frie i København:

»Af de to yngre Kunstnere, der her i forening udstiller, er Billedhuggeren Johannes C. Bjerg særlig fyldigt og smukt repræsenteret.

Bjerg er egenartet i sin Kunst, stærkt inspireret af gammel, eksotisk Skulptur – vel den mest udanske af vore Billedhuggere. Især hans smaa Statuetter er uendelig raffineret gjorte i deres udpræget dekadente Ynde. Et større Publikum vil sikkert forholde sig noget uforstående overfor hans Kunst.«

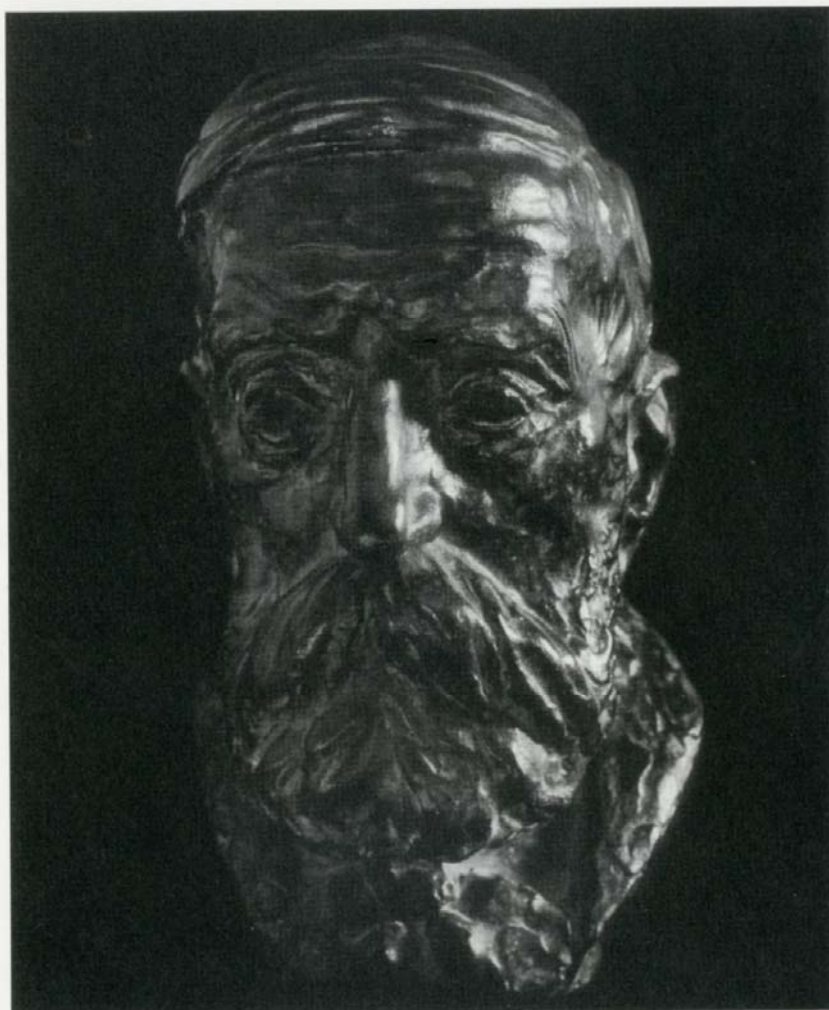
I sin sidste antagelse tog anmelderen øjensynlig ikke fejl. Der har i de sidste mange år været stilhed om kunstnerens navn. Fra 1919 til sin død i 1955 var Bjerg en flittig udstiller bl.a. på Den frie. Dette til trods blev han aldrig tildelt en egentlig enkeltmandsudstilling. Det er derfor Kunstmuseet Køge Skitsesamling og Vejen Kunstmuseum en stor glæde at kunne åbne en udstilling udelukkende med Bjergs værker. Det er ikke en retrospektiv udstilling, men et forsøg på at løfte en flig af sløret omkring den centrale periode i hans liv – årene omkring 1909-21, og især det skelsættende Pariserophold 1911-14, hvor kimen til mange af hans større værker blev lagt.

I kraft af familiens velvillige udlån af gamle glaspladenegativer er det blevet muligt at danne sig et indtryk af, hvordan Bjergs atelier i Paris tog sig ud. Desuden kommer kunstneren og hans samtidige til orde i katalogets tekster.

Udstillingen er tilrettelagt for Vejen Kunstmuseum samt Kunstmuseet Køge Skitsesamling af Teresa Nielsen, som hermed skal have en stor tak for fortjenstfuld arbejde. Endvidere rettes en varm tak til Johannes C. Bjerg's familie, venner og bekendte for stor interesse og velvilje, samt tak til en række danske museer, der har vist imødekommenhed i forbindelse med udlån til udstillingen.

Ellen Tange
Kunstmuseet Køge Skitsesamling

Sv. Holm Larsen
Vejen Kunstmuseum

Jep Clausen Bjerg — kunstnerens fader, 1909. Bronze, 47 cm.

»Jeg ser paa Ansigtets Form som paa et Landskab med sine Bakker og Dale og Kurver. — Flyt-tes Synspunktet det ringeste, kommer nye Profiler, nye Profiler og atter nye Profiler frem. Det er som at køre hurtigt gennem et Landskab. Rutsch er man nede i en Dal, og Bakken rejser sig foran en. — Saa er man oppe paa den, og nyt dukker op og forsvinder igen.

Formen bestaar af en Uendelighed af Profiler, og det gælder om at sammensmelte dem alle til een eneste Helhed, saa de alle udtrykker det samme. Intet er ligegyldigt, — Nakkens Udtryk er lige saa vigtigt som Øjnenes.«

Bjerg »Om at skabe et Portræt«, Tilskueren nov. 1937 p. 310.

Johannes C. Bjergs ungdomsår

Et ungt talent fra første del af århundredet var billedhuggeren Johannes Bjerg (1886-1955), hvis tidlige værk idag kun kendes af få. Nys hjemvendt fra Paris tilhørte han omkring midten af 1910'erne den unge danske avantgarde. I 1915 var han inviteret med som udstiller på den første legendariske Grønningen-udstilling i »Indianerhytten«, hvor pressen i anerkendende vendinger omtalte hans bidrag, bl.a. den innoverende figur Abessinieren.

I forbindelse med udstillingen *Grønningen – de tidlige år* (Glyptoteket 1990) så publikum for første gang i mange år et udvalg af hans værker. Reaktionen var positiv. Der kan være god grund til at tage den tids kunstnere op til ny vurdering. De der har skrevet om dem og kendt dem, deres samtidige, er borte, og med dem de mere polemiske og kritiske synsvinkler.

Bjerg fik sin uddannelse som billedskærer i Kolding, med svendebrev i 1907, og sølvmedaille for en egetræsbusste af sin fader. Derefter tog han til København. Akademiet søgte Bjerg ikke, muligvis fordi han manglede modet, men snarere, fordi undervisningen ikke af alle betragtedes som lige god.

Karakteristisk er det, at kollegaen Einar Utzon-Frank kun tilbragte et forårssemester ved skolen. Bjerg gik den praktiske vej og lærte af erfaring; han fik ansættelse forskellige steder, bl.a. hos dekorationsbilledhugger Lamberg-Petersen, hvor også Utzon-Frank og Kai Nielsen havde gået til hånd.

I København nød Bjerg godt af museerne som studiested. Blandt andet færdedes han flittigt på Glyptoteket. Der kunne han studere noget af det nyeste fra udlandet. Brygger Jacobsen fattede tidligt interesse for billedhuggere som Rodin og Maillol; det var dem, Bjerg kom for at se.

Paris

Allerede 1909 tog Bjerg på et håndværkerlegat en kort rejse til Paris. Ifølge hans egen beretning, gengivet i uddrag i dette katalog, kom han endog på visit i Rodins atelier, hvor han bl.a. så tegninger og mesteren i arbejde. Hans konklusion på besøget lød 35 år senere: »Den halve Time jeg sad der var den vigtigste Læretid i hele mit Liv.«

Besøget i Rodins atelier prægede ikke kun Bjergs teoretiske overvejelser, men også hans tegninger, hvoraf en gruppe bygger på mesterens skitsestil – den hastige blyantskontur og derpå en løs lavering.

Stolt havde Bjerg ved Charlottenborgs forårsudstilling 1909 kunnet meddele sin moder, at han debuterede

Bjerg omtalte dette fotografi som værende en optagelse fra hans ven Auguste Ageros atelier. Det må formodentlig være taget inden hjemrejsen 1914, da Bjerg ikke senere fik kontakt med kunstneren. Tydeligt ses blandingen af afrikansk inspirerede værker og det, der kunne sælges – pæne europæiske portrætter. I busten ude til højre anes noget af den kantethed, der også præger Bjergs værker Tanker og Bertel Nilsson.

med en buste af hende. På Kunstnernes Efterårsudstilling samme år fremviste han portrættet *Min Fader*. Sidestilles det stærkt furede ansigt med Rodins portrætbuster, hvoraf Bjerg allerede havde kunnet se et par stykker på Glyptoteket så som *Puvis de Chavannes*, er det tydeligt, at mesteren havde sat sit præg.

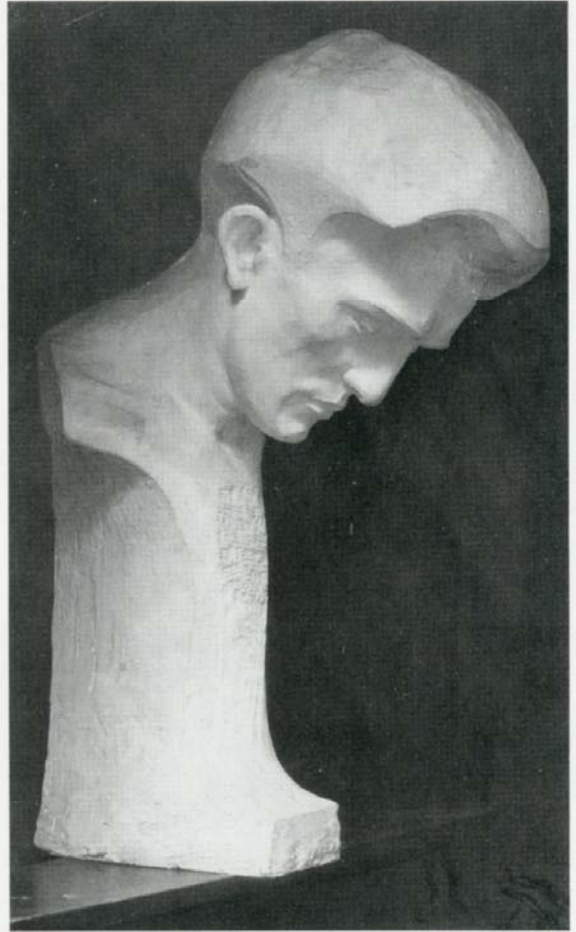
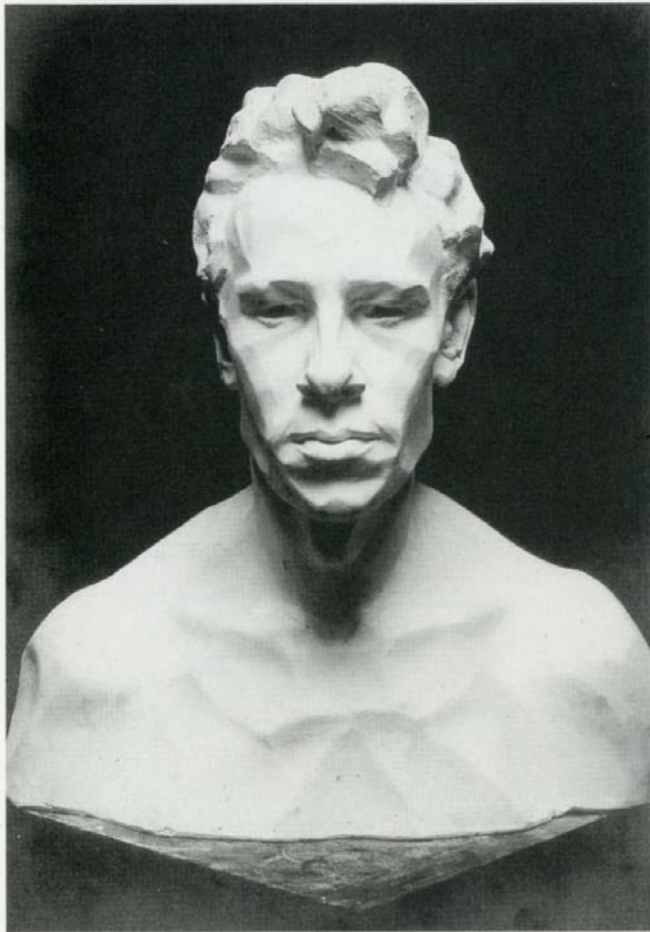
Grundet det gode udfald af opholdet i Paris søgte Bjerg nov. 1909 skolemanden og politikeren Herman Triers vejledning om støtte til videre studier dernede; rejsen var ham endvidere anbefalet af billedhuggerne Rudolf Tegner og Niels Hansen-Jacobsen, en halvbroder til Bjergs hustrus fader. Det lykkedes Trier at sikre Bjerg tre studieår ved at samle 12 formuende herrer, der hver årligt betalte 100 kr. til den unge mand. Foråret 1911 drog den nygifte Bjerg til Paris.

En antydning af de impulser Bjerg har mødt i Paris giver Hansen-Jacobsens adressebog. Der er som Bjergs første adresse i Paris anført *13, rue Ravignan*. Det er en gade i Montmartres hjerte - arnestedet for kubismen, også kaldet »le Bateau Lavoire«. I 1912 kataloget fra Salon des Artistes Indépendants anføres to spanske kunstnere med samme adresse; maleren Juan Gris og billedhuggeren Auguste Agero. Det er formodentlig bl.a. disse to Bjerg tænkte på, da han til Trier 31. januar 1912 skrev: »Der arbejdes saa uhyre her. I hvertfald har jeg faaet det Ind-

tryk i en Kreds af spanske Kunstnere, jeg har været saa lykkelig at blive optaget i.«

Bjerg fortalte ofte sidenhen om Agero og hans betydning for sin udvikling. Spanierens egentlige indflydelse er det vanskeligt at afgøre. Der vides kun ganske lidt om Agero; oktober 1912 var han medudstiller på den meget omtalte *Section d'Or* udstilling i Galerie de la Boétie. Fra 1912-1918 vides han at have boet 13, rue Ravignan, hvor han overtog Picassos atelier. Der kendes idag ingen værker fra hans hånd. I Bjerg familiens eje findes et fotografi fra Ageros atelier; et unikt stykke dokumentation om denne glemte kunstner. Det lader en ane, hvad Bjerg blev inspireret af. Rent håndværksmæssigt kunne Bjerg takke Agero for, at han lærte at arbejde med forskellige metaller til dekorative formål.

I Paris omgikkes Bjerg andre danske kunstnere; uden stor gensidig forståelse stødte han på Edvard Weie, anderledes varige bekendtskaber havde han med eksempelvis Jais Nielsen, Adam Fischer og ægteparret Helle og Ivar Bentsen. Sidstnævnte arbejdede Bjerg siden en del sammen med (se p.20). Ser man på omfanget af Bjergs produktion i de år må man formode, at han har tilbragt størsteparten af sin tid i atelieret, penge til tant og fjas var der bestemt ikke!

Til højre værket »Tanker« fra 1911-12 i gips – bortkommet. Til venstre busten af den finske dyrebilledhugger »Bertel Nilsson« (1887-1939), her gengivet i gips – siden støbt i bronze, 53 cm.

Et nyt formsprog

Bjergs gradvise tilegnelse af et nyt formsprog anes i værket *Tanker*, 1911-12. Et let fremoverbøjet hoved er sat på en høj sokkel. Øjnene er lukket, munden udtryksløs og panden let rynket. Forenkling ses i alle trækkene, der splittes op i klare flader. Titlen vækker minder om Rodins *Grubleren*. Enkelte træk har de fælles; det let nedadrettede hoved og det næsten hjelm-agtigt forenklede hår. Ser man på soklen til *Tanker*, ser det ud til, at Bjerg havde blik for et særpræget element i Willumsens vase *Faderen, Moderen og deres nyfødte barn* - de orange fødder. Hvis Bjerg virkelig var inspireret af vasen, var det den elegante, dekorative form han benyttede, Willumsens indlagte symbolik hæftede han sig ikke ved.

1912 dateres portrættet af den finske dyrebilledhugger *Bertel Nilsson*. I endnu højere grad end i *Tanker*, anvender Bjerg den facetterede bearbejdelse af overfladen. Busten kan sættes i relation til andre samtidige fremstillinger af temaet »hovedet«, og derved antyde nogle af de indtryk Bjerg stødte på i Paris. Den polske billedhugger *Elie Nadelman*, udstillede 1909 på sin opsigtsvækkende udstilling i *Galerie Drouet* skulpturen *Mandshoved*. Motivet gennemarbejdes i buede former - konkave og konvekse med udgangspunkt i modellens træk; håret blev til et rent deko-

rativt element. Værket så Picasso allerede i 1908 i Nadelmans atelier og skabte muligvis ud fra det sin skulptur *Kvindehoved*, ca. 1909. Picasso gik et skridt videre - tog ikke længere alene udgangspunkt i de eksisterende former. I kubismens ånd omskabte han ansigtet i geometriske former. *Gaudier-Brzeska* og *Matisse* bør også nævnes som forgangsmænd i arbejdet med en forenkling af det klassiske portræt. Først nævntes buste af *Horace Brodsky* med det drejede, opadrettede hoved er i kraft af den enkle fladeinddeling i slægt med Bjergs buste af *Bertel Nilsson*.

Nadelman: Mandshoved ca. 1907

»(...) Bjergs sammensatte, skruedrejede og graciøse Gruppe Elskovskampen – vel det ypperste Kunstværk i Danskernes opvisning af Moderne Kunst. Da jeg første Gang, for et Aars Tid siden, saa dette sindrigt sammenbyggede, udtryksfulde og forsmåskønne Bronceværk i København, stod det klar for mig, at vi maatte gøre, hvad vi kunde, for at erhverve det for vort Nationalgalleri, til Trods for dets høje Pris. I Mellemtiden har det danske Kunstmuseum købt Første-Eksemplaret, og selv om det her udstillede Andet-Eksemplar ganske overgaar det i fin Cicelering og omhyggelig delikat Patina-behandling, maa vi nu efter den kraftige Reduktion af vort Indkøbs-Budget renoncere paa enhver Tanke om en slig Erhvervelse. Men skulde der være en Kunstven eller Mæcen, som oprigtigt er interesseret, ikke for »Futurismens«, men for virkelig »klassisk« Kunst og dertil har ti, femten Tusinde Kroner til overs for at købe – har jeg ikke noget bedre Raad at give end at gøre et sligt Køb.

Nationalgalleriets ny Sale vil med Lethed finde passende Plads for en slig Gave. Det er et Værk, som staar paa Højde med Thorvaldsens Jason og nærmer sig Gian Bolognas Sabine-rindernes Rov.«

Fra Politikens kronik: »Kunsten paa Göteborg-udstillingen«, 4.7.1923 af den norske museumsdirektør Jens Thiis.

Skitse til Elskovskampen 1921-1922, støbt i bronze 46 cm.

Den opretstående figur

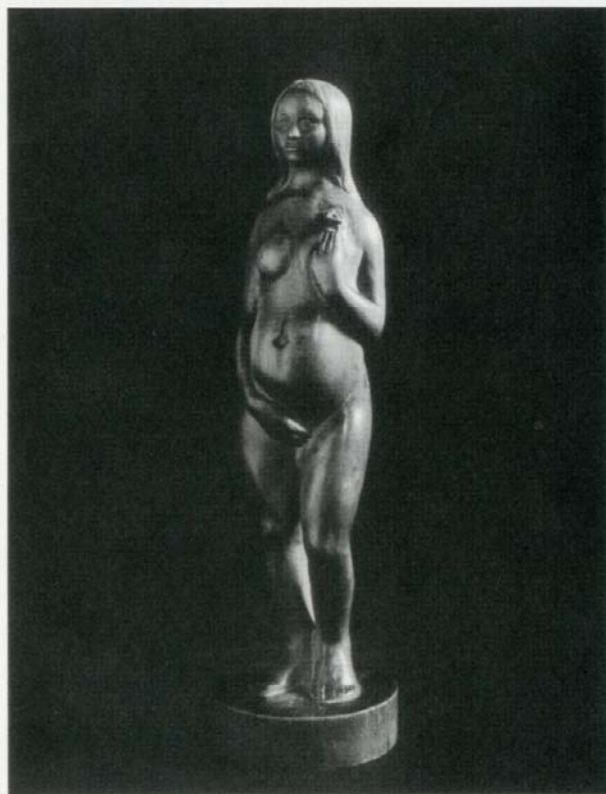
I løbet af 1910'erne koncentrerede Bjerg sig om et stillingsmotiv: den stående helfigur. I kontrast til landsmændene Kai Nielsen og senere Gerhard Henning, men i tråd med internationale tendenser, der kan ses hos billedhuggere som Georg Minne, Wilhelm Lehmbruck og Georg Kolbe, var hans udgangspunkt den slanke krop. Konceptet bag de modellerede statuetter mindre om Bjergs tilgang til stenblokken. Mange år senere siger han i et interview til Kristeligt Dagblad (8.11.1942): »Motivet skal arbejdes saadan igennem udefra og indefra, saa ethvert Spor af Blokken forsvinder, og intet føles dødt.

Det kubiske maa kun blive tilbage; en Fornemmelse af Sluttethed og Balance. Men indenfor den bortarbejdede Blok skal alt spænde - Bevægelsen skal føres igennem til alle Sider og tilbage igen.

Rummet omkring figuren var afgørende for Bjerg. Skulpturerne fik forklarende undertekster som trekantet eller ovalt hovedmotiv. I en figur som *Kvinde på Trekantet Flint* antyder basens form den imaginære stenblok figuren kunne være taget af. I basen på *Elskovskampen* gik Bjerg endog så vidt som at indridse en stjerne (egl. to gange hovedmotivet: trekanten). Trekanten genfindes talrige steder i figurnes samspil - en bøjet arm, et bøjet knæ. Under-

titlerne kan lyde fortænkte, men er blot kunstnerens enkle håndsækning til beskueren, en nøgle til figurens formmæssige aflæsning. Bjerg taler i ovennævnte citat om det kubiske. Det er vigtigt ikke at forveksle det med det kubistiske. Han var i Paris kommet i kontakt med de kubistiske kunstnere og forsøgte at følge deres ideer. Hurtigt viste det sig dog, at han var af mere konservativ skole og ville holde sig til en mere naturtro form. Fra mødet med kubisterne uddrog Bjerg en forståelse for nødvendigheden af harmoni i den kompositoriske helhed. I figurnes elegante, tilsyneladende tilfældige positurer er proportionerne af afgørende vigtighed.

I de tidlige år anvender Bjerg en fodstilling, der giver figurerne en usædvanlig lethed. For at give indtryk af bevægelse lader han dem stå på tå. Det er formodentlig et træk Bjerg har fra iagttagelser af balletdansere. Deres positurer har dannet udgangspunkt for mange af hans figurers stillingsmotiver. Af en nu næsten glemt historisk årsag, som en tak for danskernes trofasthed mod Frankrig under Napoleonskrigene, kunne de unge danske kunstnere i Paris få fribilletter til de statsstøttede teatre - en mulighed Bjerg benyttede sig flittigt af. Han talte ofte siden om glæden ved at se Nijinsky danse. Han var en af hovedattraktionerne ved Serge Diaghilevs *Le Ballet Russe*, der nød stor

Til højre »Frugtsommelig Kvinde« 1912, boksbum 24 cm. Til venstre »Den Svangre« 1914-18, granit, 200 cm.

»(...) Den store Granit-Kvindefigur er dog i en helt anden og højere Klasse. Den er gennem-religiøs, det er i Grunden en Gudindestatue, Kvinden, halvt Moder, halvt Jomfru, men helt Kvinde i saa potenseret en Grad, at hun er blevet til en Guddom: Hero og Aphrodite i een Person. Der findes ikke i dansk Skulptur efter Thorvaldsens Tid saa god og ædel en Statue-kunst som den, der viser sig for os i denne gradiøse Figur, — Skade at vort Museum er saa fattigt og de Aarhus Købmænd saa rige, at dette Værk skal finde sin Plads derovre i Stedet for her. Men saaledes er det, og det er jo i alt Fald godt, at der findes nogle, der værdsætter denne rene, mandigt-ædle Kunst.«
J.K. Hovedstaden den 19.1.1919.

Den Svangre blev solgt til N.A. Pedersen, der gav den til Aarhus by. Skulpturen, der er ud-ført i granit blev ødelagt og står nu i en broncekopi bag rådhuset i Aarhus. Granitfiguren fin-des på magasin på Aarhus Kunstmuseum.

anerkendelse i Paris fra første opsætning i 1907. Le Ballet Russe skabte inspiration for modfolk som Paul Poiret og for billedhuggere som Georg Kolbe og Auguste Rodin.

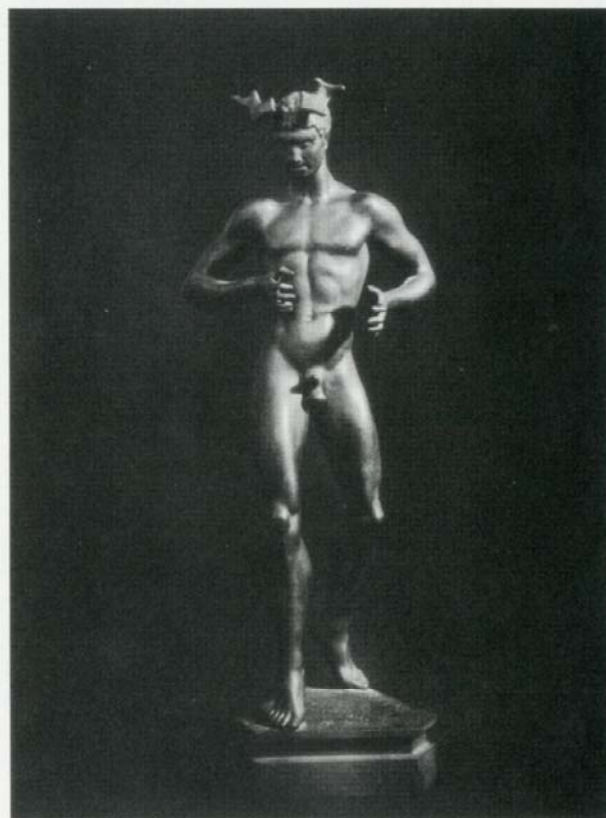
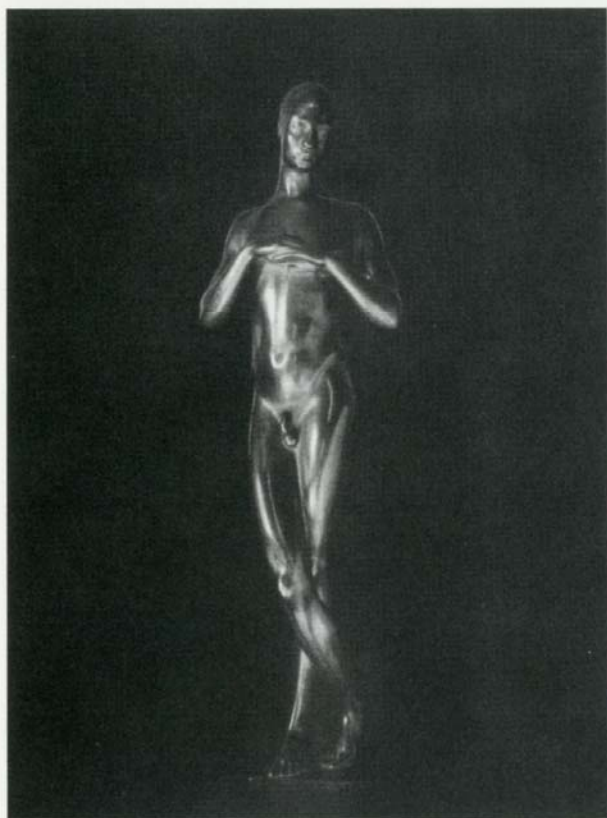
Som et tidligt eksempel på den nøgne opretstående figur kan nævnes en lille skulptur udført i buksbum *Frugtsommelig Kvinde/Eva med Blomst*, 1912. Hun står med vægten på sit højre ben, det venstre let løftet, og hviler kun på tæerne. Sin højre arm holder hun ned langs kroppen og ind foran sit køn, og i sin venstre hånd, tæt ved brystet, holder hun en blomst. Hovedet udgør en symmetrisk helhed; mandelformede øjne, tydeligt optrukne øjenbryn, en lige næse og en vandret mund. Træet sætter begrænsninger som arbejdsmateriale; der vælges en lukket form. Tydeligt ses, hvorledes hun holder det af basen afstukne cylindriske rum. *Frugtsommelig Kvinde* minder om tidlige værker af Maillol, hvis skole i Paris Bjerg ville have søgt.

En af Bjergs mest populære kvindefigurer er statuen *Den Svangre*, der mødtes med stor beundring i pressen 1919 og siden af mange omtaltes på lige fod med *Abessinieren*. Statuetten af samme navn er formodentlig blevet til under opholdet i Paris, det er måske endog den, Bjerg hentyder til i et brev til Hansen Jacobsen (se p. 23). I fuld figur i sleben granit har den en anderledes fylde og rundhed end statuetten. Blufærdigt

står hun let fremoverbøjet med hænderne samlet foran brystet og det ene knæ trukket ind foran det andet.

Mandsfiguren

Arbejdet med *Abessinieren* blev indledt i Paris, hvor den er fotograferet for første gang. Der findes en del tegninger af modellen. Der findes tre forskellige udgaver af *Abessinieren*. Hvilken der opstod først, hersker der delte meninger om. Den oftest gengivne viser den elegante, langlemmede afrikaner stående med vægten på sit venstre ben, det højre ført skødesløst på tværs foran, kun hvilende på tæerne. Skuldrene er trukket tilbage, og dermed skubbes brystet frem, så ribbenene anes. Arme- ne er bøjet og hænderne holder han ud fra kroppen; den højre let samlet, som om et imaginært spyd. Håret antydes ved enkle, ornamentale spiraler cisele- ret i bronzen. I en anden udgave har modellen samme benstilling, men hænderne er samlet foran brystet som hos *Den Svangre*. *Abessinieren* er blevet Bjergs mest kendte figur i kraft af dens spændte balance og enestående komposition. Bjerg var ikke den eneste, der havde en Abessinier som model. Viggo Jarl skabte 1912 en siddende mandsfigur ved samme navn og Georg Kolbes *Torso eines Somalinegers*, 1912 har samme benstilling; et træk, der også kan ses i Alexander Archipenkos *Torso* 1915.

Til højre statuetten »Abessinieren« 1914-15, bronze 59 cm. Til venstre »Pan på trekantet Plint« 1919, bronze 55,5 cm.

Slægtskabet mellem Bjerg og Kolbes figurer, de korslagte ben, er ingen tilfældighed. Ifølge Bjergs eget udsagn var det Abessinierens naturlige hvilestilling, et godt udgangspunkt for dagens arbejde. Et langt senere billede fra National Geographic understreger, at det blandt afrikanere er en almindelig måde at stå på.

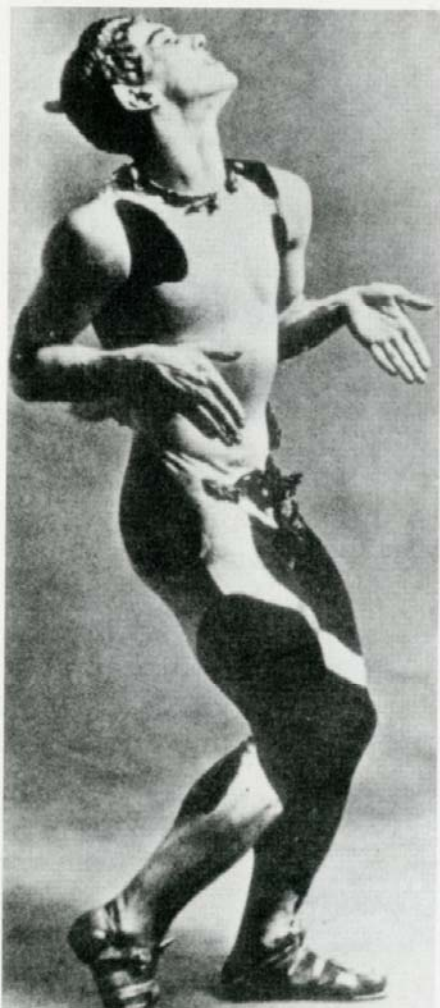
Billede fra National Geographic, juni 1981, hvor det illustrerer en artikel om Somali.

Pan på trekantet plint dateret 1919 tager sit udgangspunkt i studier fra Paristiden. Bjerg gengiver en muskuløs mand hvilende på tå; højre ben lidt foran det venstre, begge følger de linier afstukket af den trekantede plint. Arme er bøjede, som et ekko af det trekantede kompositionsmotiv, fingrene er spændte og let spredte. Hovedet med krøller og horn rettes lidt nedad. *Pan* er baseret på studier af Nijinsky, der danser *L'Après-midi d'un Faune*. Dette fremgår klart af figuren *Pan på firkantet plint*, hvis komposition ligger tæt op af et fo-

tografi fra 1912, hvor Nijinsky danser. Modsat foto'et vender Bjerg *Pans* hoved nedad, derved opnår han ikke den samme forvredne spænding. Figuren på den firkantede plint er kantet. Den giver indtryk af være resultatet af et indviklet teoretisk arbejde med en idé, der ender som et kunstlet linespil, der begrænser figuren.

L'Après-midi d'un Faune instrueret af Nijinsky havde premiere den 29. maj 1912 i Paris, hvor den øjeblikkelig vakte skandale. Balletten slutter med en scene, hvor faunen åbenlyst elsker med en nymfes tørklæde. Det var mere end borgerskabet kunne klare, og pressens omtale var fordømmende. Stykket blev et »must« for alle – til trods for at koreografien var ny og anderledes. Danserne bevægede sig for det meste i profil. Måske på grund af slægtskabet med relieffer, det skulpturelle, var det kunstnere som Rodin og Odilon Redon, der trådte til Nijinskys forsvar i den efterfølgende debat.

Nijinsky leverede til *Pan på trekantet plint* den harmoniske stilling, det perfekte standmotiv, til afrunding af 1910'ernes kredsen om den nøgne opretstående krop. Som Carpeauxs midtfigur i *Dansen* gribes han i et øjeblik, hvor hver en fiber i hans muskuløse krop spændes til det yderste. Et indtryk, der understreges i den erigerede penis. Bjerg vælger ikke, som Jean Gau-

Til højre »Pan på firkantet Plint« 1919, bronze 50 cm. — Solgt hos Kunsthallen 1959, nuværende ejer ukendt. Til venstre ses et fotografi af Nijinsky, der danser L'Après midi d'un Faune.

guin, at skildre de store dynamiske bevægelser ud i rummet. I denne enestående komposition indestænger han dynamikken i et »snapshot« af en fase i bevægelsen - ved at *Pan* står på tå antydes en potentiel eksplosion. Han kunne være landet fra et spring eller være klar til at sætte af...

Konklusion - klassicisten Johannes C. Bjerg

1910'erne fremstår som de formative år, hvor Bjerg var lydhør overfor nye tendenser, som det tydeligst ses af *Tanker*, *Bertil Nilson* og *Siddende Moderne Pige*. Mest avanceret bliver han i en serie tegninger, der bærer stærkt præg af Archipenkos stil. Helt i tråd med tidsånden arbejder han også i stentøj med vennen Jais Nielsen.

Bjerg forstod i sit arbejde med traditionelle motiver som den opretstående figur at trække både på samtidige og ældre inspirationer. Til trods for at en del af de tidlige figurer ved første øjekast virker særprægede i formen, hyppigt omtalt som manierede, har de oftest rod i en klassisk arv og grundige teoretiske overvejelser om proportion, spænding etc. Titlerne sættes på bagefter. Mytologiske navne som *Uffe*, *Paris med Æblet* og *Lukretia* var typisk for samtiden, hvor der blev trukket på mange slags sagn.

I løbet af 1920'erne gled Bjerg over i en klassisk figurativ stil, fremfor at nærme sig den moderne abstrakte skulptur. Det skyldes formodentlig to ting. Som autodidakt havde han, trods spændende formforsøg i sine unge år, gjort de klassiske figurative værker til en vigtig del af sin bevidsthed og ville holde fast ved dem. Desuden fik han mange bestillingsopgaver, der krævede en anden statisk monumentalitet end 10'ernes lette figurer med deres antydede bevægelse. 1910'ernes dekorative arbejder kan ses som *art deco* værker. I ordets oprigtigste forstand dekorative. De bærer i deres lethed og ynde et indtryk af kunstnerens egen glæde ved tilværelsen. I løbet af 1910'erne stiftede han familie og hans kunst slog an. Verdenskrigen ændrede radikalt betingelserne for kunstnerne åndeligt og økonomisk. Der opstod behov for heroiske figurer, statiske monumenter, der skulle tale manende til folket. På dansk grund kom Bjerg med kollegaen Utzon-Frank til at udføre talrige offentlige bestillingsarbejder i tråd med europæiske tendenser, men fjernt fra Bjergs ungdomsarbejder.

Teresa Nielsen

Bjerg arbejdede en kort tid med keramik. 1916 udstillede han på Grønningen »En Vitrine med Stentøj«. Kun få stykker kendes i dag. Alle er enkelt dekoreret – udgangspunktet er menneskeformen; blå folk bevæger sig om lampen og fire kvinder med viltre lokker ligger i fadets bund. Minna Bjerg mener, at de er skabt hos Eifrig, Valby.

Et besøg hos Rodin

I min Ungdoms Vaar – i 1907¹, tror jeg det var, fik jeg paa Grund af mine Fortjenester (Sølvmedalje som Billedskærer) og ved Skæbnens Tilskikkelse et Haandværkerlegat paa 500 Kr.

Aldrig havde jeg ejet saa stor en Formue, og med hele Ungdommens Mod projekterede jeg straks en stor og langvarig Udenlandsrejse til mine Ønskers Maal Paris.

Da jeg havde købt Returbilletten, var der en god Hoben Penge tilbage, vel ialt ca. 275 flotte Kroner, der jo, naar de blev oversatte til fransk Mønt, kunde formere sig til 350 endnu flottere Francs.

Hvad venter man sig dog ikke af eventyrlige Oplevelser, naar man kommer over Grænserne af sit Fædreland – at Jorden skal blive rød, Træerne blaa og Himlen veronesegrøn. Selv om dette ikke skete, følte jeg mig straks i det Fremmede, da jeg havde passeret de sort-hvide Pæle. Flotte var Uniformerne paa Stationerne, vi fo'r forbi, men hjemlige. – Nej!

Hvor er det spændende at komme til en stor og fremmed By for første Gang, og endnu mere spændende naturligvis den allerførste tidlige Gang i ens Liv –

Spændingen for mit Vedkommende blev næsten lidt for stor.

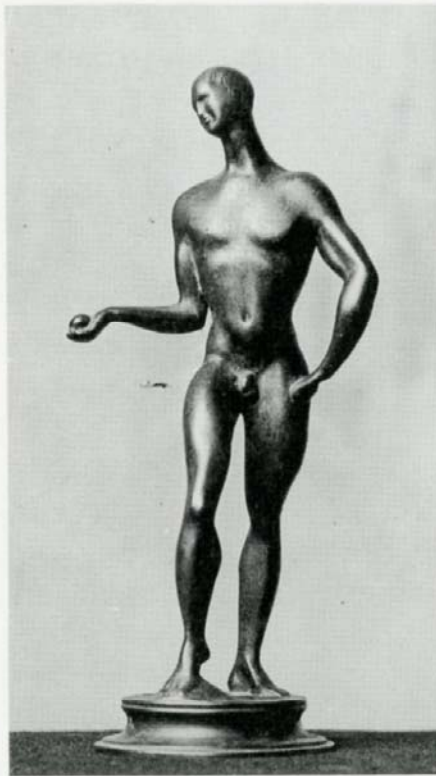
En Ulempe var det jo, at jeg ikke kunde et Ord Fransk. Engelsk og Tysk kunde jeg dog en Smule af fra mine flinke Lærere i Kolding Latin- og Realskole.

Fra Glyptotheket hjemme kendte jeg nogle af Auguste Rodins Mesterværker, men det Maal, jeg i min ungdommelige Dristighed havde sat mig, var at komme til at se hans Værksteder og ham selv. Jeg ved ikke, hvordan jeg var kommet paa den Tanke, at jeg muligvis kunde faa en Introduktionsskrivelse i Gesandtskabet, nogen maa vel have raadet mig dertil, ellers vilde jeg vel ikke have vovet, Dreng som jeg var, at nærme mig disse fine og fornemme Folk. Men jeg gjorde det altsaa.

»Hvem er den Herr Rodin, De ønsker Introduktionsskrivelse til?« Jeg oplyste lidt om, at han var Billedhugger og ikke ukendt – selv i Danmark. De var godmodige nok til at give mig et Par Ord med.

En skøn Sommerdag sejlede jeg med en af de søde smaa Floddampere ned ad den dejlige Seine – til Meudon, hvor jeg havde opsporet, at den store Mester havde sit Chateau, sine Værksteder og et Museum med græsk Kunst.

Efter nogen Søgen fandt jeg Stedet og kom op gennem Parken, men en gammel, venlig, langskægget Gipser oplyste mig om, at Mesteren ikke var til Stede. Paa mit Uhr gjorde han mig for-

Om Paris med æblet.

»Fra 1914 er der en statuette »Paris med æblet«, en glat, hårløs mand, der med dansetrin og krummet arm byder frugten frem. Proportionerne er stærkt overdrevne, enorm bredde over bringen, meget lange arme, lang hals og meget lille hoved med kejtet hældning. Den er klart inspireret af El Grecos figurstil, hvis eksempel hjalp de moderne i deres bestræbelser for at komme bort fra klassisk naturstudium og stil og lægge vægt på det sjælelige udtryk, smerteligt og ekstatisk.

Det var i statuetten, at disse radikale stilbestræbelser gjorde sig gældende. I de store arbejder var han mere bundet af traditionen og naturstudiet.«

Ivar Bentsen

Arkitekten Ivar Bentsen (1876-1943) var en af Bjergs nære bekendte. I fællesskab udstillede de på Kunstnernes Efterårsudstilling 1916 et sekskantet fontæneprojekt. Da billedhuggeren samme år skulle have eget hus var det naturligvis Ivar Bentsen, der tegnede det.

Den figur, som arkitekten her skriver om, blev af Bjerg givet til Niels Hansen Jacobsen. Den findes ikke på Vejen Kunstmuseum, og ingen ved i dag, hvor statuetten er.

staaelig, hvornaar jeg kunde komme igen. – Jeg kom og blev ført ind i det mægtige Atelier, hvor le grand maitre selv var sammen med nogle Amerikanere, som han viste sine Arbejder. Auguste Rodin var en nærmest lille, lidt før Mand. Hans Hoved var stort med et langt graat Skæg, der bølgede ned over Brystet, Øjnene noget nærsynet mis-sende, venligt og skarpt aftegnede, Næsen lang, buet og vejrende, det graa Haar var temmelig kort klippet og stod lige paa Roden som f.Eks. Carl Nielsens, hans Hænder smaa og nervøse, Gangen spændstig. Han nærmede sig venligt og læste min Skrivelse – tale sammen kunde vi ikke. Jeg forsøgte forlegent med lidt Engelsk og Tysk, men han var for saa vidt endnu mindre bevandret i Sprog end jeg var. Han kunde kun tale sit Modersmaal. Han betydede mig, at jeg kunde følge med og se paa Tingene sammen med det øvrige Selskab. Nu blev det ene Marmorarbejde efter det andet afdækket, og jeg fulgte undrende med. –

Omsider var Rundgangen færdig, og vi kom ud i Parken, hvor der holdt et Automobil og en Hestedrosche.

Mesteren og Amerikanerne steg ind i Bilen og det blev mig betydet, at jeg skulde sætte mig op i Fiacren. Jeg troede, at jeg skulde ned ad Bakken til »Museet«, men nej, vi kørte i modsat Retning. Vi kørte og kørte. Endelig drejede vi ind i en rolig Gade, Vognen

holdt stille. Kusken pegede paa et fornemt Palais, C'est Musée Rodin! sagde han.

Jeg gik ind i Palaisen, og hvem kom mig i Møde – Mesteren selv. Alt det formelle og konverserende var gaaet af ham. Han kom venligt smilende og i Skjortærmer. Han tog mig om Skulderen og førte mig ind i sit Atelier og betydede mig, at jeg kunde se mig omkring mens han arbejdede.

Væggene var fyldt med hans mesterlige Tegninger, men det var ham jeg saa paa og hvorledes han arbejdede. Det var en Buste, Modellen var der ikke. Han drejede den rundt hele Tiden og arbejdede kun i Profiler.

Den halve Time jeg sad der var den vigtigste Læretid i hele mit Liv. –

Endelig saa han smilende hen til mig. Jeg tog Afsked – paa Dansk. Vi forstod hinanden udmærket. Han tog mig om Skulderen og fulgte mig ud.

¹. Ifølge datering på et postkort til familien var det 1909.

Teksten er i uddrag et genoptryk af Johannes C. Bjergs bidrag til »Stjernesud«, 1944 ved Kaj Christensen.

Abessinieren som model.

Fra et interview i Berlingske Tidende den 2. februar 1944 ved Fredrik Nygaard.

– Lad os dvæle et Øjeblik ved »Abessinieren«, Deres Gennembrudsværk fra 1914. Hvor finder man saadan en Model?

– Jeg saa ham, lyder Svaret, første Gang paa en Croquis Skole i Paris – og jeg havde det Held at komme først. Jeg tog ham straks Hjem som Model. (...) Min Model, Abessinieren kom Klokken Seks om Morgen. Saa arbejdede jeg til Middag. (...)

– Kunde De tale med Abessinieren?

– Han var en Verdensmand, der talte baade Tysk, Fransk og Engelsk, og han paastod, at han var Kongesøn. Dette er rimeligt nok, for før Kong Menelik samlede Riget, var det opdelt i en Mængde smaa Fyrstedømmer. Den afrikanske Prins gik altid klædt i fin afstemt Tøj. (...)

Tegningen er udført i almindelig blyant og violet farveblyant. Figuren måler 31,3 cm.

Et brev til Niels Hansen Jacobsen

4 rue Huyghens
Paris 10/2-14

Kære Herr Hansen Jacobsen!

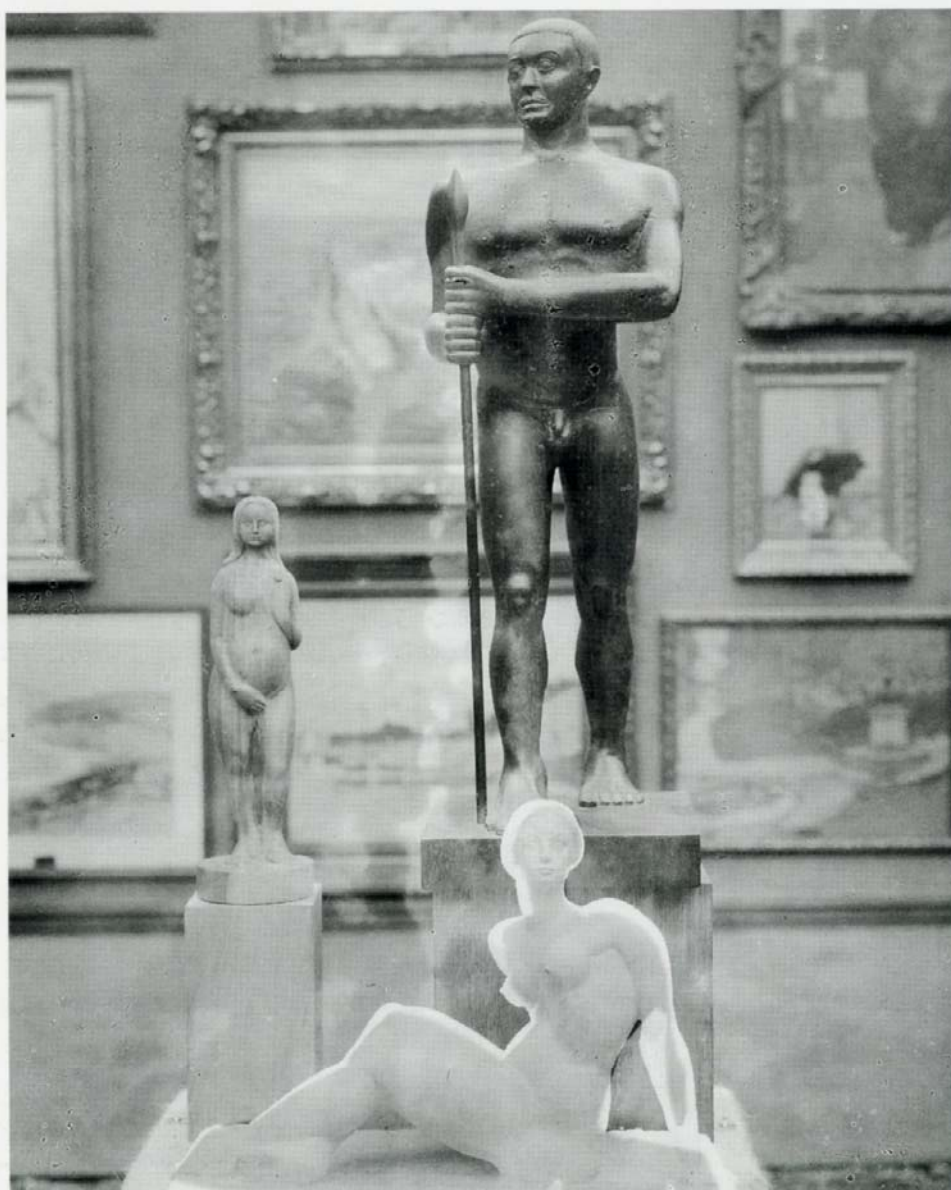
Jeg har i lange Tider villet skrive til Dem, men det er stadig væk ikke blevet til noget, da jeg, heldigvis kan jeg sige, er saa forfærdelig optaget af mit Arbejde. Men jeg har nu to Fotografier af min store Statue, jeg lige er blevet færdig med og dem vil jeg gerne sende Dem. – Desværre er de ikke rigtig gode (ret forkerter i Forholdene), men et lille Indtryk af Figuren kan De dog faa. – Den skal hugges i sort slebet Granit. Jeg har for Resten lavet saa uhyre meget i det sidste Aars Tid og gør det ogsaa nu, saa det bliver en hel Del, jeg fremkommer med til Efteraaret derhjemme i Danmark. – Sammen med nogle Malere afholder jeg nemlig en Udstilling i »Den Frie« i November Maaned. Vi har sikret os Lokalet og haaber, men tror ikke paa Sukces. – Jeg allermindst. Mine Ting er efterhaanden blevet mere og mere deforme og det kan man vist ikke taale hjemme i Danmark. Der er man jo i Reglen endnu ikke kommen

dertil i Billedhuggerkunsten at man skulpterer, men modellerer for det meste.

De er en af de meget faa, jeg glæder mig til at vise mine Ting. Jeg føler mig forøvrigt ikke trukket hjemefter, det hele er der saa andenhaands synes jeg. Folk kommer herved eller andre Steder hen som Turister og arbejder hjemme paa deres overfladiske Turistlærdom.

Jeg synes en Udtalelse Kai Nielsen kom med forleden Dag er meget betegnende – han gjorde en norsk Malers Ord til sit, at man F..... h.... maa her ned en Gang hvert eller hvert andet Aar for ikke at ligge i de gamle Lagner men stadig faa fat i de nye, der fremkom her nede – De ville ikke køres bag af Dandsen, ikke gøres umoderne. – Jeg synes det er en ret letkøbt Renlighed, synes det er adskilligt gavnligere selv at være med til at væve, blege, vaske, og stryge den Renlighed, man skal ligge i. Ja, jeg synes jo nok, at denne Renlighed maa og skal blive ens egen Natur.

Jeg synes der er en pragtfuld Blomstringstid for Kunsten her. Efter Impressionismens Holdningsløshed og Mangel paa Monumentalitet er der paa Impressionismens Grundlag gennem Cezanne og nu gennem de unge Kubi-

Dette fotografi er taget på Salon des Artistes Independants 1914, Paris. Til højre står »Mand med Lanse«, 1912, udført i mahogni (forsvundet), til venstre »Frugtsommelig Kvinde« (se p. 12) og forrest er »Siddende Moderne Pige«, 1911-12 (forsvundet). Under kat. nr. 377 udstillede Bjerg endvidere en gipsfigur af et barn og som nr. 378 et portræt i bronze.

ster vokset Kunstnere frem, der for-
ener linie og Fladevirkning med Farve-
skønhed og inderlig Naturlighed paa
den smukkeste Maade.

Jeg kan her nævne f.Eks. Othon
Fries, Lhote, Marchand, Le Faucon-
nier, Maurot, Fresnaye – Og i Billed-
huggerkunsten er der paa lignende
Elementer vokset udemærkede Ting
frem. – Flere Russere, Agero og Polak-
ken Nadelman, Archipenko ¹.

Efteraarsudstillingen hernede var ef-
ter min Mening en stor kunstnerisk Be-
givenhed. – Nu aabner Independentes
snart. Jeg udstiller der 5 Ting, deri-
blandt to ting i træ.

Jeg tænker at komme hjem en Tur
sidst i Marts Maaned for at ordne for-
skellige Ting, jeg haaber da at kunne
hilse paa Dem og Deres Kone.

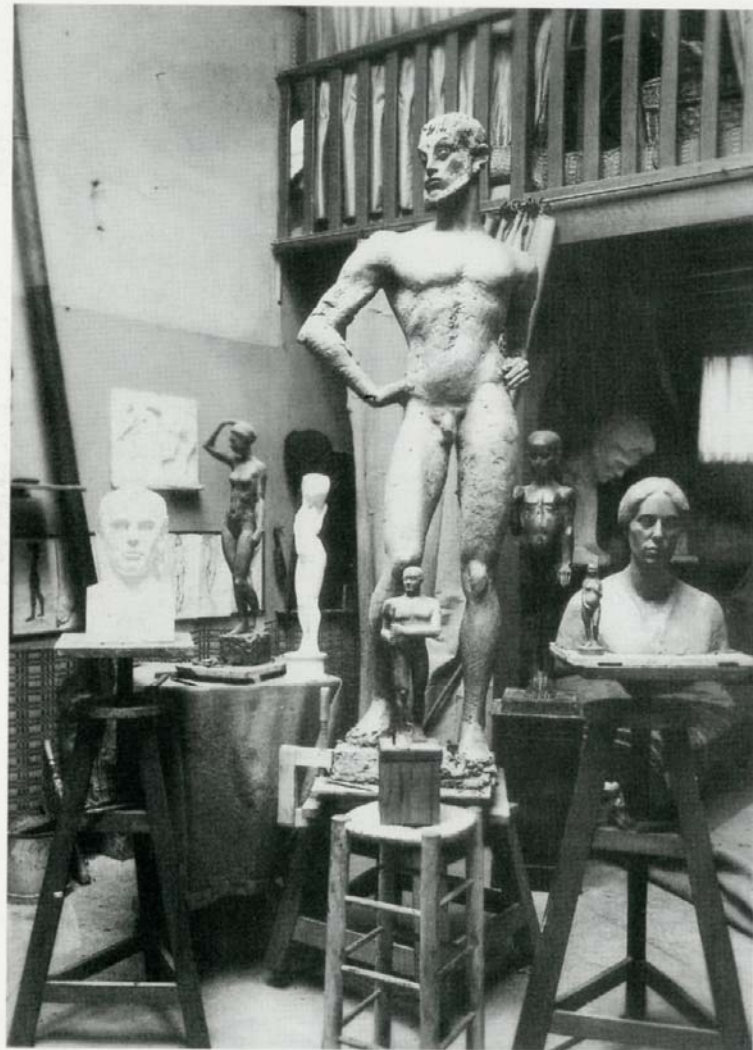
Med venlig hilsen fra Sigrid og jeg

Johannes C. Bjerg

E.S. Vil De skrive Deres Mening om
Statuen, vilde jeg være Dem meget tak-
nemmelig, særlig over en kras Kritik.

¹ I brevet nævner Bjerg en stribe kunstnere, der
er gået efter i E. Benezits »Dictionnaire des pein-
tres, sculpteurs, dessinateurs, et graveurs.« Paris
1976. Othon Fries – Achille-Emile-Othon Friesz
1879-1949. Lhote – André Lhote 1885-1962.
Marchand – Jean Hippolyte Marchard 1883-
1940. le Fauconnier – Henri Victor Gabriel le
Fauconnier – 1946. Maurot? Der nævnes ingen
kunstner ved dette navn. Måske er det, som han
ville stave Luc-Albert Moreau (1882-1948),
hvis ikke han havde set navnet på tryk. Sids-
tævnte deltog også 1912 i Section d'Or udstil-
lingen. Fresnaye – Roger-Noël-Francois de la
Fresnaye 1885-1925. Agero vides der ikke noget
konkret om. Nadelman – Elie Nadelman 1885-
1946. Archipenko – Alexander Archipenko
1887-1964. Når Bjerg omtaler »flere Russere«
kan han bl.a. have tænkt på Jacques Lipchitz
(1891-1973), der var i Paris på det tidspunkt,
og måske Ossip Zadkine (1890-1967), der be-
gyndte sine studier dér i 1911.

Brevet findes i arkivet på Vejen Kunstmuseum.

Fotografiet siges at være fra Bjergs atelier Boulevard St. Jacques. Fra venstre ses »Aage Oxenvad« 1913, en kvindestatuette, »Sivet« 1913, statuen »Uffe« 1912-13, »Mand med Lanse« 1912, »Lille Pige med Sommerfugl« 1912-13, statuette »Frugtsommelig Kvinde« 1912, en buste af Sigrid Bjerg 1910 og i baggrunden til venstre anes en stribe tegninger og et relief, til højre skimtes »Tanker« 1911-12.

Kære Far og Mor!

13, Rue Ravignan Montmartre, Paris d. 3/5-1911.

Endelig sidder jeg i min egen Stue ved mit eget Bord med min egen Pen og mit eget Blækhus. — Endelig! — Det har været meget besværligt at komme i Orden. — Dag efter Dag — Uge efter Uge travede vi rundt inden vi fandt dette Atelier. Enten var de for dyre — til 1000-12-15-2000-3000 Kr. i Leje eller de var ikke til at bo i — det var meget besværligt, men saa fandt vi altsaa dette her, der er udemærket. — Det ligger altsaa paa Montmartre Højderne og naar vi gaar ud ad vor Gadedør kan vi se ud over Paris og dog bor vi ikke uden for Byen. — Atelieret er 7 Meter langt og vi har med Portierer skilt det i to, saa vi i den ene Ende har indrettet os en hyggelig Stue. I skal senere faa Fotografi fra den. — Men I kan tro der var snavset, da vi kom her — Gud bevare mig. — Hvordan er det — er Hestestaldene ikke renlige i Danmark. — Naa, nok om det — vi har faaet det rensat for alt muligt Snavs. Jeg købte hvide Træmøbler som jeg selv bejdsede grønne og polerede. — Desuden købte vi en Læder Lænestol og en anden Lænestol, som vi selv satte Betræk på.

En Smed fik jeg til at lave os en Standerlampe efter min egen Tegning. — Den gav jeg Sigrid til hendes Fødselsdag (...). Vi har faaet Kokusgulvtæppe og har lavet os et helt Kunstnerhjørne af en meget bred Divan (der også bruges til Seng) — med en bred Hylde over og Væggen bag den beklædt med et mønstret Stof. (...) Vi giver 450 Fr. i aarlig Leje. — (...)

Johannes.

Fra venstre ses relieffet »Boksere« 1912-13, på bordet »Italienerdreng« 1911-12 og yderst t.h., ikke helt afsluttet, busten af Bertel Nilsson 1912. Gæsten t.v. er ikke identificeret.

Glaspladerne til billederne på p. 27, 28 og 29 har været opbevaret samlet. Billederne på p. 28 og 29 ser ud til at være fra samme atelier som p. 26 – formodentlig Boul. St. Jacques. Billedet p. 27 minder ikke helt om væggen p. 26, men til gengæld svarer blomsterne til dem på

p. 28. Det må formodes, at der er blevet flyttet lidt om i atelieret. Herover ses Johannes og Sigrig Bjerg i deres »kunstnerhjørne«. Sammenholdes billederne med brevet på side 27, opdager man, at en del af det omtalte møblement flyttede med ægteparret.

1919 arrangerede Bjerg og Harald Giersing en fælles udstilling. Herover ses et blik ind i Skulptursalen i Den frie Udstillings bygning. Fra venstre står »Studie til Hvilende Mand« 1912, »Mand med Lanse« 1912, »Rosseherre« 1914, »Kvinde med Slanger« 1918, »Stejlende Hest« 1915, »Skt. Georg med Dragen« 1915, »Dansen« 1918 og »Den Svangre« 1918. Vort Land skrev om udstillingen (4.1.1919): »Musik i Ateliet«, det Begreb kender vi, bl.a. fra Krøyers store Billede. Men Koncert i Forbindelse med Maleriudstilling, det er noget nyt – i hvert Fald herhjemme. I dag havde vi den Fornøjelse for første Gang at være til Fernisering og Musikfremførelse ude i »Den frie«. Billedhuggeren Johannes C. Bjerg og Maleren Harald Giersing samt Kwartetten: Thorvald Nielsen, Niels Jensen, Niels Borre og Johan Hye Knudsen (...). Saa vidt vi kan skønne, vil Københavnerne sikkert finde Fornøjel-

se i at studere Kunst paa denne ny Facon – muligt er det jo iøvrigt, at vi snart tillige bliver budt paa en lille Svingom, inden vi forlader de respektive Udstillinger – vore bildende Kunstnere har jo vist sig – paa vidt forskellige Felter – at være opfindsomme, saa der er neppe Grænser for, hvad vi kan vente os. (...).

Gustav.

Biografi – Johannes Clausen Bjerg

1886	Født 26. januar i Ødis	1925	Rejse til Dresden – Guldmedalje i Paris.
1903	Realeksamen, Kolding	1927-28	18 relieffer til Købmandsskolens Kvindeafdeling, Julius Thomsens Plads, København
1907	Svendebrev som billedskærer hos A.L. Johansen, Kolding.	1927-31	Monument for Skipper Clement – opstillet i bronze i Aalborg.
1909	Debut på Charlottenborgs forårsudstilling. Første rejse til Paris.	1933	28. december gift med Minna Birgithe Kristelle Mondrup.
1911	24. februar gift med Sigrid Marie Jacobsen (1883-1939) i København.	1933-41	Agnete og Havmanden – opstillet i bronze ved Rådhuset i Aarhus.
1911-14	Ophold i Paris.	1934	Broncefontæne Artemis på Hjorten – opstillet i parken ved Hans Tausensgade, København samt i Horsens.
1915	Medudstiller på Grønningen med bl.a. Abessinieren.	1934-38	Medlem af Gallerikommissionen.
1918	Tildelt Anckers Legat.	1935	Tildelt legat fra Ny Carlsbergfondet. Rejse til Frankrig, Italien og Grækenland.
1919	Afholdt udstilling med Harald Giersing i København og Aarhus. Dertil var arrangeret koncerter med musik af bl.a. Aage Oxenvad.	1935-43	Medlem af bestyrelsen for Den frie Udstilling og for Billedhuggersamfundet.
1919-21	Formand for Billedhuggerforeningen.	1936	Monument for Herman Trier – opstillet i sleben granit på Herman Triers Plads, København. Senere udskiftet i bronze.
1921-22	Tildelt Anckers Legat. På rejse i Italien.	1936-37	Statue af Valdemar den Store – opstillet på Torvet i Ringsted.
1922	Medlem af Akademirådet. Udstillede første gang på Den frie Udstilling med bl.a. Elskovskampen.	1938-39	Alexander Foss monumentet – opstillet i bronze ved Industriens Hus på Rådhuspladsen.
1924-26	Portrætstatue af J.A. Jerichau – opstillet i bronze i en niche på Glyptothekets facade, København.		

	sen, København.	11.11.1909	Schiönbergsgade 6. ³
	Anders Sandø Ørsted monu- mentet – opstillet i bronze i Rudkøbing.		Brev til Herman Trier, Rigsarkivet.
1940-42	Statue af Hans Tausen – op- stillet i bronze ved Domkir- ken i Ribe.	09.06.1910	Gammel Kongevej 163 ⁴ .
		10.03.1911	22, rue du Cherche-Midi, 6.
		19.04.1911	13, rue Ravignan, 18.
1942	Portrætstatue af biskop Myn- ster – opstillet i bronze ved Marmorkirken, København.	22.06.1911	13, rue Ravignan, 18.
		28.09.1911	39, boulevard St. Jacques, 14.
1943-46	Direktør for Akademiet.	01.11.1913	39, boulevard St. Jacques, 14.
1944	Tildelt Thorvaldsenmedal- jen. Buste af skuespilleren Poul Reumert.	10.02.1914	4, rue Huyghens, 14. Brev til Niels Hansen Jacobsen.
1945	Professor ved Akademiet. Buste af maleren Ejnar Niel- sen.	26.03.1914	235, rue d'Alésia, 14.
		25.05.1914	235, rue d'Alésia, 14.
1946	Statue Pomona – opstillet i bronze foran Skælskør Råd- hus.	07.04.1914	Stenstrups Allé 7. ⁴
		20.12.1914	Strandvejen 22
		11.02.1916	Strandvejen 22
1949	Søren Kanne – opstillet i bronze i Grenå.	23.12.1916	Aggershvile Allé, Skods- borg.
1950	David – opstillet i bronze i Al- mindingen, Bornholm.	02.09.1918	Skodsborg.
		12.05.1921	Berlin, postkort.
1955	17. februar død i København.	18.05.1921	Innsbruck, postkort.
		24.05.1921	Firenze, postkort.
		30.05.1921	Firenze, postkort.
		21.06.1921	Rom, postkort.
		13.07.1921	Napoli, postkort.
		05.09.1921	Villa Linda, Settignano, Firenze.
		Nov. 1921	Villa Linda, Settignano, Firenze.
Johannes C. Bjergs adresser i perioden 1909-1921			
Hvor intet andet er anført, er datoen taget fra brev til forældrene.			
11.08.1909	Hotel des Ecoles, 15, rue Delambre, 14.		<i>Tallene efter Paris-adresserne angiver det ar- rondissement gaden ligger i.</i>

Udstillingsoversigt

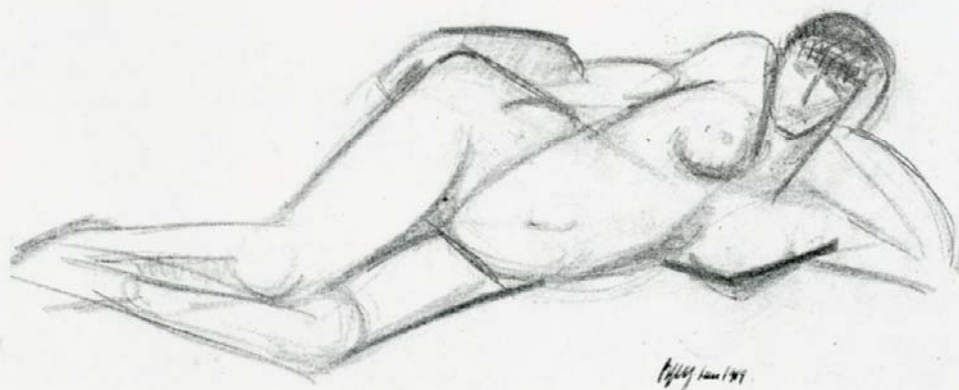
- 1909** Charlottenborgs Forårsudstilling
Kunstnernes Efterårsudstilling
1910 Charlottenborg
1914 Salon des Indépendants, Paris
1915 Grønningen
Kunstnernes Efterårsudstilling
1916 Grønningen
Grønningen på tourné
Kunstnernes Efterårsudstilling
Dansk Skulpturudstilling på Charlottenborg
1917 Billedhuggerudstilling, Haveselskabets Have
Kunstnernes Efterårsudstilling
1917 Grønningen
1918 Dansk Udstilling, Liljevalchs, Stockholm
Grønningen
Grønningen i Aarhus
1919 J.B. og Harald Giersing
Bygdø Folkemuseum, Norge
Grønningen i Aarhus
Grønningen i Dansk Kunsthandel
Nyere dansk Kunst, Liljevalchs, Stockholm
1920 Charlottenborg
Grønningen, Aarhus
1921 Grønningen
1922 Den frie Udstilling
1923 Jubilæumsudstilling Nordisk Kunst, Göteborg
Den frie Udstilling
1925 Den frie Udstilling
Exposition des Arts Décoratifs, Paris
1926 Den frie Udstilling
1927 Den frie Udstilling
Danish National Exhibition, Brooklyn
Unionalen, Stockholm
1929 Den frie Udstilling
 To malere og en billedhugger (m. Olaf Rude, Axel P. Jensen)
Dansk Kunst, Forum
1931 Den frie Udstilling
Unionale, Charlottenborg
Den danske Kunstudstilling, Kunstnernes Hus, Oslo
1932 Den frie Udstilling
1934 Den frie Udstilling
Dansk kunstudstilling, Stedelijk Museum, Amsterdam
Den frie Udstilling
Royal Scottish Academy, Edinburgh
1935 Kolding Kunstforening
Den frie Udstilling
De 19, Kolding
International Kunstudstilling, Bruxelles
1936 Biennalen, Venedig
1937 Dansk Kunst, Beograd
1938 Den frie Udstilling Göteborg Kunstforening
1940 Den frie Udstilling
Fyns Forum
1941 Den frie Udstilling
Nordisk Kunst i Aarhushallen
Dansk, Finsk, Islandsk og Norsk Kunst fra samlinger i Sverige, Stockholm
Dansk dekorativ Kunst, Lund
1942 Den frie Udstilling
1943 Den frie Udstilling
1944 Den frie Udstilling
1945 Den frie Udstilling
1946 Den frie Udstilling
Helsingborg Kunstforening
Den officielle danske Kunstudstilling i Oslo
1947 Den frie Udstilling
1948 Dansk Kunst, Haag
Den frie Udstilling
1949 Den frie Udstilling
Nordiske Kunstnere på Charlottenborg
1950 Dansk Maleri og Skulptur, Liljevalchs, Stockholm

- 1951 Den frie Udstilling
 1953 Den frie Udstilling
 Biennalen i Sao Paolo
 1954 Den frie Udstilling
 1956 Den frie Udstilling
 1990 Glyptoteket, Grønningen-udstilling

Bibliografi – (udvalgt litteratur)

1913	7.3.	Politiken. Kronik	1925	28.6.	Leo Swane om J.B.s Jerichau-statue til Glyptoteket.
1918	8.12.	Aarhuus Stiftstidende. Artikel om J.B.'s figurer v/ Ernst Goldschmidt.			Samleren, aug. p. 149-150. Om J.B.
1919	14.1.	Berlingske Tidende. Om J.B. og Giersing-udstillingen.	1929		Samleren, aug. p. 151-152. J.B. om Michelangelos Slaver.
	15.1.	Politiken. Om J.B. og Giersing-udstillingen.			Samleren, jan. Kaj Borchsenius, p. 7-9.
	17.1.	Hver 8. Dag. Interview med Giersing, J.B., Oxenvad og Carl Nielsen om projektet på Den frie.			Sigurd Schultz: <i>Nyere dansk billedhuggerkunst fra Niels Skovgaard til Jais Nielsen, Kbhvn.</i>
	19.1.	Hovedstaden. Om J.B. og Giersing.	1930		Ord och Bild, p. 416, Johannes Kragh.
	27.9.	Tidens tegn. Om en udstilling af haveskulpturer på Bygdø, bl.a. af Bjerg.	1932		Leo Swane: <i>Johannes Bjerg,</i> Kbhvn.
	4.10.	Aftenposten. Om samme udstilling.	1934	8.12.	Politiken. J.B. fortæller om sin kunst.
1920		Kunst og Kultur. Victor P. Christensen, p. 214-215.	1935		Tilskueren I, p. 160, af S.E. Rasmussen.
1921	31.3	Politiken. Portrætartikel om J.B.	1936	17.1.	Politiken. Om J.B.'s og Kræsten Iversens 50-årsdage.
1923	4.7.	Politiken. Kronik af Jens Thiis om den danske kunst på Göteborg-udstillingen.		17.1.	Berlingske Aftenavis. Samme
		Kunst og Kultur, Dyre Vraa, p. 152-154.		17.1.	Kolding Folkeblad
1924		Ord och Bild, Johannes Kragh, p. 102-103.		23.1.	Dagens Nyheder
				24.1.	Demokraten, Aarhus
				26.1.	Aarhuus Stiftstidende
					Samleren, februar, p. 21-38.
					Artikel af Arnolff Thomsen og hilsner fra kolleger og venner.
			1937		Tilskueren, nov. p. 309-315.
					J.B. »Om at skabe et portræt.
					Uge Journalen nr. 5, p. 6-7.
			1940		Billeder fra J.B.'s atelier.
					Kunstrevy, p. 94-95 af Haavard Rostrup.
			1941		Danmark. 2. årg. nr. 1, p. 15-20 af Arnolff Thomsen.
			1943	7.4.	B.T. Samtale med J.B., akademiets nye direktør ved Johannes Allen.
				11.4.	Jyllandsposten. »En kunstnerskæbne«, samtale med J.B., akademiets nye direktør.

	23.5.	Politiken. Samtale med J.B.
»Kunsten er ikke luksus men
nødvendighed.«	1954	20.10.	Aarhus Stiftstidende. Max
Brammer om J.B.'s
Den Svangre.
1944		Kaj Christensen: <i>Stjernesked</i> ,
p. 46-52. J.B. om sit besøg hos
Rodin.	1955		Kunst II, p. 235-237 v. Herman
Madsen.
	2.2	Berlinske Aftenavis. Interview
med J.B. ved Fredrik Nygaard.	1956		Den frie Udstillings katalog,
af V. Thorlacius-Ussing.
	25.7.	Billedbladet nr. 30. 3 sider med
billeder fra J.B.'s atelier.	1975		<i>Dansk Kunst</i> , Kbhvn. bind V,
p. 82-85 af Henrik Bramsen.
1946	18.1.	B.T. ved Eva Rée	1979		<i>Dansk biografisk leksikon</i> , Kbhvn.
Bind II, p. 174-176 af Henrik
Bramsen.
	19.1.	Kristeligt Dagblad	1983		Hans Edvard Nørregaard-
Nielsen: <i>Dansk Kunst</i> , Kbhvn.,
p. 374-377.
	24.1.	Berlinske Aftenavis ved flm.			Poul Harris: Friluftskunst i
Aarhus, Aarhus.
	25.1.	Socialdemokraten	1987		Niels Jørgen Hansen: <i>Ringsted
Rådhus og Valdemarstatuen 1937-
1987</i> .
1950		Haavard Rostrup: <i>Fra Kai Niel-
sen til de yngste i Danmarks Biled-
huggerkunst</i> , red. v. Thorlacius-
Ussing, Kbhvn., p. 441-444.	1990		Grønningen. Ny Carlsberg
Glyptotek, 19.1.-4.3.1990.
1952	18.2.	Nationaltidende v. Jan
Zibrandtsen.			
		Alt for Damerne nr. 22.
Billeder fra atelieret.			

Indhold

Forord	3
Johannes C. Bjergs ungdomsår af Teresa Nielsen	5
Et besøg hos Rodin af Johannes Bjerg	19
Et brev til Niels Hansen Jacobsen	23
Bjerg om sit atelier i 13, rue Ravignan	27
Om Bjergs og Giersings udstilling 1919	31
Biografi – Johannes Clausen Bjerg	32
Johannes C. Bjergs adresser i perioden 1909-1921	33
Udstillingsoversigt	34
Bibliografi (udvalgt litteratur)	35

Skulpturernes årstal og mål er angivet iflg. fortegnelse udarbejdet af Johannes C. Bjergs hustru Minna Bjerg og sønnen Kresten Bjerg.

Omslagets forside: Fotografi af Abessinieren, taget i Bjergs atelier, Boulevard St. Jacques, Paris.

Omslagets bagside: Modeltegning, signeret 1914. Blyant, tusch, 135 × 285 mm. Privateje.

Fotos: Pernille Klemp p. 4, 12, 26, 27, 28, 29, 31. Kunstakademiets Biblioteks Billedsamling p. 8, 10, 20, 24. Gamle glasplader, privateje p. 2, 6, 12, 26, 27, 28, 29, 31.

Johannes C. Bjerg 1990.

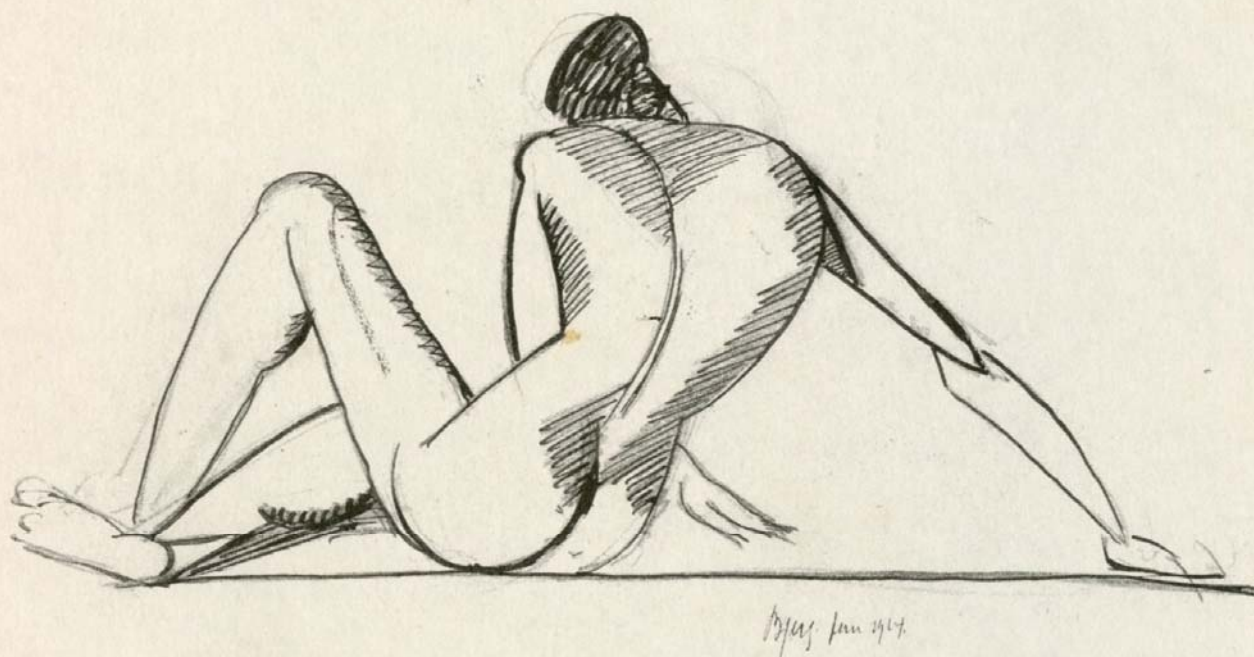
Redaktion og udstilling: Teresa Nielsen.

Sats: Modern Sats, Århus.

Reproduktion: Re-Produktion K/S, Aarhus.

Tryk og indbinding: E.J. Offset, Beder.

ISBN NR.: 87-89074-14-9.

Kunstmuseet Køge Skitsesamling
Nørregade 29 4600 Køge
Vejen Kunstmuseum
Østergade 4 6600 Vejen